

Analýza informačního systému ve vybraném podniku ve vazbě na vedení účetnictví

Filip Závodný

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Filip Závodný**
Osobní číslo: **M14200**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza informačního systému ve vybraném podniku ve vazbě na vedení účetnictví**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické a metodické poznatky týkající se informačních systémů a účetnictví.

II. Praktická část

- Analyzujte využití informačního systému ve vybraném podniku, zhodnoťte přednosti, nedostatky a využití v oblasti účetnictví.
- Zpracujte návrh zlepšení informačního systému v účetnictví a navrhnete implementaci navržených změn ve vybrané firmě.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

MEJZLÍK, Ladislav. Účetní informační systémy: využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2006, 173 s. ISBN 80-245-1136-3.
SODOMKA, Petr a Hana KLČOVÁ. Informační systémy v podnikové praxi. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2010, 501 s. ISBN 978-80-251-2878-7.
ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2016, 288 s. ISBN 978-80-271-0048-4.
THIERAUF, Robert J. Effective business intelligence systems. 1st ed. London: Quorum Books, 2001, 370 s. ISBN 1567203701.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Karel Šteker, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 15. prosince 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2017

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příjmem, pokud tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15.5.2017

Jméno a příjmení: ..FILIP...ZÁVODNÝ.....

.....
Závodný

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Předmětem bakalářské práce „Analýza informačního systému ve vybraném podniku ve vazbě na vedení účetnictví“ je vyhodnocení vlivu konkrétního informačního systému na vedení účetnictví na náklady a vybrané činnosti u analyzované účetní jednotky.

V prvních třech kapitolách jsou teoretická východiska problémové oblasti. Jsou zde charakterizované informační a ekonomické systémy, a to z pohledu jejich začlenění do podniků. Následně je popsáno účetnictví jako souhrn pravidel a povinností účetní jednotky provozující jej, a vývoj elektronického zaznamenávání hospodářských operací. Praktická část se ve čtvrté kapitole věnuje představení konkrétního podniku. Pátá kapitola slouží k analýze dosavadního použití informačního systému ve vybrané účetní jednotce. V kapitole šesté zhodnocují poznatky získané z analýzy informačního systému X.is, a následně navrhnují doporučené řešení zefektivnění jeho užívání.

Klíčová slova:

Účetnictví, informační systémy, ekonomické a účetní systémy, ERP systémy, informační systém X.is, ekonomický software PREMIER

ABSTRACT

The subject of bachelor thesis „Analysis of the information system in the selected company in relation to accounting“ is the evaluation of the influence of selected information system to accounting on costs and specific activities of the analyzed accounting unit.

The first three chapters provide the theoretical backgrounds of the problem area. The information and economic softwares are described, and that is from the point of view of their integration into enterprises. Next step is accounting as a summary of the rules and duty what to do for accounting unit, and last chapter development of recording of the economic transaction in electronic form is described. The practical part in fourth chapter is introduced the specific company. The chapter five is dedicated to the analysis of the current used of the information system X.is. In chapter six is summarized it's advantages and disadvantages of it's use, in which chapter seven is evaluated and afterwards the solution for more efficiency suggested.

Keywords:

Accounting, information systems, business and accounting systems, ERP systems, information system X.is, economic software PREMIER

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce, Ing. Karlovi Štekerovi, Ph.D., za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce.

Dále děkuji zaměstnancům společnosti CNM textil, a.s. a panu Ing. Tomáši Závodnému za poskytnuté informace, ochotu a vstřícnost.

V neposlední řadě bych také rád poděkoval mé rodině za podporu během mého studia.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 INFORMAČNÍ SYSTÉM PODNIKU	13
1.1 INFORMAČNÍ SYSTÉMY V ROVINĚ	13
1.2 VÝVOJ PODNIKOVÝCH INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ	13
1.3 OBECNÉ SEZNÁMENÍ S INFORMAČNÍM SYSTÉMEM	14
1.4 ERP SYSTÉM	15
1.4.1 Moduly ERP systémů.....	15
1.4.2 Současné ERP systémy	16
1.4.3 Klasifikace ERP systémů	17
1.4.4 Přínosy a rizika ERP systémů	17
1.4.5 ERP systémy na českém trhu	18
1.5 ÚČETNÍ A EKONOMICKÉ SYSTÉMY	19
1.5.1 Charakteristika účetního informačního systému	20
2 ÚLOHA ÚČETNICTVÍ V INFORMAČNÍM SYSTÉMU	21
2.1 ÚČETNICTVÍ	21
2.2 UŽIVATELÉ ÚČETNICTVÍ.....	22
2.2.1 Grafické znázornění dělení uživatelů účetnictví	22
2.3 FUNKCE ÚČETNICTVÍ	22
2.4 ZÁKON Č. 563/1991 SB., O ÚČETNICTVÍ	23
2.4.1 Kategorie účetních jednotek.....	23
2.4.2 Účetní období	23
2.5 VYHLÁŠKY K ÚČETNICTVÍ.....	24
2.6 ČESKÉ ÚČETNÍ STANDARDY.....	25
2.6.1 Struktura ČÚS	26
2.7 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	26
2.7.1 Obsah účetní závěrky	27
2.7.2 Druhy účetní závěrky	27
2.8 ÚČETNÍ DOKLADY	27
2.8.1 Členění dokladů	28
3 ZÁKLADY VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	29
3.1 TECHNIKA V ÚČETNICTVÍ	29
3.2 ETAPA MECHANIZACE ÚČETNICTVÍ.....	29
3.3 ETAPA AUTOMATIZACE ÚČETNICTVÍ	29
3.4 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA POŽADAVKŮ NA VEDENÍ ÚČETNICTVÍ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ	30
3.4.1 Zákon č. 563/1992 Sb., o účetnictví.....	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ FIRMY	33

4.1	INFORMACE O FIRMĚ	33
4.2	OBCHODNÍ SMĚR FIRMY	34
4.3	PŘEDSTAVENÍ INFORMAČNÍHO SYSTÉMU X.IS	35
5	DOSAVADNÍ VYUŽITÍ INFORMAČNÍHO SYSTÉMU V PODNIKU	36
5.1	VYUŽITÍ SYSTÉMU U ODBĚRATELŮ	37
5.2	VYUŽITÍ SYSTÉMU U DODAVATELŮ	38
5.3	OPERACE VYKONÁVANÉ OBCHODNÍKY	40
5.4	EKONOM	42
5.5	FINANČNÍ A MZDOVÁ (HLAVNÍ) ÚČETNÍ.....	43
5.6	ÚČETNÍ PROGRAM PREMIER	45
6	ANALÝZA SYSTÉMU NA ZÁKLADĚ ZÍSKANÝCH POZNATKŮ	48
6.1	VÝHODY INFORMAČNÍHO SYSTÉMU X.IS	48
6.2	NEVÝHODY INFORMAČNÍHO SYSTÉMU X.IS	49
6.3	HODNOCENÍ ÚČETNÍHO SOFTWARE PREMIER	50
7	NAVRHNUTÍ ZMĚN SYSTÉMU NA ZÁKLADĚ ZÍSKANÝCH POZNATKŮ PRO LEPŠÍ CHOD SPOLEČNOSTI.....	51
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	56
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	58
	SEZNAM OBRÁZKŮ	59
	SEZNAM TABULEK.....	60
	SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se budu zabývat Analýzou informačního systému ve vybraném podniku ve vazbě na vedení účetnictví.

Cílem mé teoreticko-praktické práce bude popsat, analyzovat, nashromáždit teoretické poznatky a vytvořit z nich ucelenou studii, která by mohla sloužit jako... Budu čerpat převážně z těch zdrojů, které se zabývají tematikou informačních nebo účetních interních systémů, účetnictví jako všeobecného hlediska jak jej vést a co musí účetní jednotka splňovat, a také zákonných pravidel a povinností jak vést účetnictví v elektronické podobě.

Mou motivací k napsání této práce je zájem o problematice neefektivního využívání interních informací, nekomplexnosti pohledu interních systémů na hlavní činnost podniku. Bakalářská práce může sloužit jako inspirace jiným firmám jak zefektivnit interní řízení podniku, nebo postupy práce v účetnictví.

Bakalářská práce je řazena do 7 kapitol, přičemž první kapitola pojednává o tematice novodobých informačních systémů, které usnadňují podniku administrativní činnost. Ve druhé kapitole popisují samostatné účetnictví jako souhrn všech zásad, principů a povinností účetní jednotky při vedení podvojného účetnictví. Třetí kapitola popisuje jak správně má účetní jednotka vést účetnictví v elektronické podobě a jaké náležitosti jsou potřebovány pro jeho správnost.

Ve čtvrté kapitole představuji vybraný podnik, jeho historii, technologický proces a všeobecné informace. Pátou kapitolu věnuji přiblížení jeho dosavadního využití v podniku, kde také popisují jednotlivé pracovní postupy daných zaměstnanců. Šestá kapitola nese název Analýza systému na základě získaných poznatků, což je hlavní cíl mé bakalářské práce a je tedy stěžejní. Do sedmé kapitoly jsem přidal můj osobní pohled na danou problematiku v podniku a také pár doporučení, které by se podniku mohly hodit, pokud by uvažoval o zefektivnění výrobního procesu, větší komplexnosti interních informací v rámci podniku, nebo ušetření času. Vše samozřejmě v návaznosti na využívaný informační systém podniku.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je provedení analýzy dosavadního využití informačního a ekonomického systému ve společnosti CNM textil, a.s. a na základě této analýzy zhodnotit stávající užitek z užívání informačního a ekonomického systému a doporučit opatření, která v daném případě zmírní vzniklé nedostatky a zlepší užitek informačního systému v podniku. Dalším cílem je vymezení pojmů souvisejících s problematikou informačních systémů v podniku pomocí literární rešerše a internetových zdrojů a navrhnout vhodná opatření týkající se užití informačních systémů a jejich vedení.

Ke zhodnocení stávajícího užívání informačního systému ve společnosti, byla využita analýza jeho prospěchu a komplexnosti. Základem této analýzy bylo provedení průzkumu v jednotlivých odděleních, které s daným informačním systémem pracují. Výsledné poznatky byly poté zhodnoceny tak, aby bylo zjištěno, jak informační systém pomáhá společnosti v jejím řízení v porovnání, jak by efektivní systém měl.

Na základě provedené analýzy je v závěru praktické části práce zpracováno osobní hodnocení užítku informačního systému a navržena doporučení k efektivnějšímu užívání daného systému.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 INFORMAČNÍ SYSTÉM PODNIKU

1.1 Informační systémy v rovině

V době, která je nazývána jako „věk informatiky“, jsou informace důležitým předpokladem vysoké prosperity firmy nebo instituce. Jednou z podmínek jejich dobrého fungování se stává kvalitní informační systém a jeho průběžná inovace. (Tvrdíková, 2000, s. 8)

Celosvětová globalizace, zasahující snad všechny oblasti, které se týkají procesů společností a vlivy dynamicky rozvíjejícího se prostředí, vede k rostoucím požadavkům nejen na technické, ale také programové vybavení podniku. Bez efektivních informačních technologií by totiž řízení podniku bylo v současném světě takřka nemožné. Kvalitní podmínky pro fungování podniku v krátkém i dlouhém horizontu je podmíněno aktuálností dat, hlavně v situacích, kdy je vedení podniku nuceno učinit rychlé rozhodnutí.

(Sodomka, Klčová 2010, s. 62)

K zajištění nepřetržité činnosti podniku je důležité, aby informační systémy byly kompatibilní s těmito požadavky:

- nároky odběratelů, dodavatelů a zákazníků,
- konkurenceschopnost,
- legislativní úprava.

(Sodomka, Klčová, 2010, s. 62-63)

1.2 Vývoj podnikových informačních systémů

Podnikové Informační systémy se vyvíjejí už více, než několik desetiletí. S nástupem počítačů začaly vznikat i první, jednoduché celopodnikové softwary. Poprvé se s jejich zaváděním setkáváme v 60. letech minulého století, kdy velké organizace (např. M&D) tak řešily, jak zajistit pro společnost náročnější úlohy související s provozem podniku, jako byla kontrola zásob a podnikových zásob.

(erp-systémy, ©, 2011)

V 70. letech vyvinula společnost IBM systém na řešení materiálového plánování výroby MRP I (Material Requirements Planning). Tyto systémy už řešily také materiálové plánování

výroby. Nástroje tohoto systému sloužily k plánování kapacit, úrovně produkce, nebo prodeje. V osmdesátých letech byl vyvinut systém MRP II (Manufacturing Resource Planning), který spojoval taky výrobní činnost podniku. Skládal se z různých vzájemně integrovaných funkcí – obchodního plánování, řízení poptávek, prodej, plán provozu, plánování výroby. Výkazy z tohoto systému byly propojeny také s finančními výkazy, např. s obchodním plánem společnosti. Na přelomu 80. a 90. let již vznikají první komplexní ERP systémy (Enterprise Resource Planning).

(erp-systémy, ©, 2011)

Požadavky trhu na straně jedné a technické možnosti dostupného softwaru a hardwaru na straně druhé vedly v souvislosti s podnikovými informačními systémy ve světě k významným změnám.

Uplynulých deset- patnáct let bylo v podnicích ve znamení zavádění komplexních informačních systémů kategorie ERP. Bez nadsázky, jde tyto celopodnikové aplikace považovat za ty, které nejvýrazněji ovlivňují současný podnikový business. ERP systémy ovlivňují rozhodování v podnicích s významným podílem na exportu, zaměstnanosti i na tvorbě HDP České republiky. Když k tomu promítneme finanční, časovou i lidskou náročnost implementace a provozování ERP, nemůže být o jejich ekonomickém i společenském významu pochyb.

(Basl, Blažíček, 2012, s. 52-54)

1.3 Obecné seznámení s informačním systémem

Informační systém je tedy komplex prvků, které jsou vzájemně integrovány informačními vazbami. Prvky tohoto systému tvoří nejen informace, ale také lidé, řízení chodu systému, informační technologie a organizace práce. Informační technologie obsahují programové a technické prostředky i jejich metodické znalostní zázemí, které slouží ke zpracování a dále poskytování informací. (Rábová, 2008, s. 196)

Podnikový informační systém má v moderní síťové učící se organizace jasně stanovené poslání, které lze shrnout podle P. Sodomky a H. Klčové (2010) do tří hlavních bodů:

- Integrace podnikových procesů, informačních toků a komunikace vně i uvnitř organizace.

- Standardizace běžné podnikové agendy v rámci procesů uvnitř podniku a pracovních návycích uživatelů.
- poskytování takových informací, které jsou vzhledem k fungování organizace a zabezpečení potřebné k manažerskému rozhodování.

(Sodomka, Klčová, 2010, s. 62-63)

1.4 ERP systém

ERP systém jde označit jako jádro podnikového IS, které díky svých aplikací řídí klíčové procesy a zajišťují tak hladký chod podniku, a to hlavně v oblasti ekonomických činností. V dnešní době jsou systémy nevyložitelnou součástí firemní struktury. Z hlediska shlučování informací se jedná o kostru IS podniku. Charakteristickým rysem ERP systémů je jejich modularita, která je důležitá z hlediska výběrů vhodných aplikačních modulů. Ne všechny firmy mají stejné informační potřeby, mohou si tedy vybrat jen ty aplikační moduly, které skutečně potřebují. (Tvrdíková, 2008, s. 88)

1.4.1 Moduly ERP systémů

V obecné rovině můžeme ERP rozdělit podle M. Tvrdíkové (2008) na moduly základní a podpůrné.

Základní komponenty ERP systémů jsou:

- aplikační moduly,
- moduly správy a celé aplikace,
- systémové moduly (operační systémy, moduly ošetřující rozhraní databázových systémů).

(Tvrdíková, 2008, s. 88)

ERP systémy však obsahují i další moduly, které mají provozní, nebo podpůrný charakter. Mezi ně řadíme např.:

- moduly pro přizpůsobení software,
- moduly implementační,
- technologické a správní moduly.

(Tvrdíková, 2008, s. 88)

Nejběžněji požadovanými moduly ERP systémů podle Gála, Poura a Šedivé (2015) jsou však:

- **Ekonomické řízení**- musí poskytovat komplexní pohled na ekonomiku celé organizace a efektivní provádění finančních operací. Obvykle zahrnuje funkce spojené s hlavní knihou a jednotlivými deníky, funkci řízení obchodních vztahů, správu dlouhodobého majetku nebo celkové účetnictví.
- **Prodej a marketing**- obsahuje zejména integrovanou podporu pro správu zákazníků, řízení prodejních aktivit a marketingu, zobrazování vztahů mezi zákazníky, zájemci, dodavateli nebo zaměstnanci.
- **Řízení nákupu a skladů**- poskytuje podporu pro vyhodnocování skladových zásob, požadavků na nákup a pro vlastní zásobovací operace. Analýzu dodavatelských cen, nebo evidenci požadavků na materiál.
- **Správa lidských zdrojů**- zajišťuje osobní evidenci a podporuje řízení kvalifikačního rozvoje personálu podniku, jeho efektivní využití nebo získání nových zaměstnanců.
- **Výroba**- orientace je hlavně zaměřena na plánování výroby, sledování stavu výrobních zakázek a jejich plnění vzhledem k termínům.

(Gála, Pour, Šedivá, 2015, s. 100-101)

1.4.2 Současné ERP systémy

Aplikační moduly si v průběhu svého vývoje prošly výrazným vylepšením. Z hlediska historického, se setkáváme s dvojím pojetím obsahové struktury ERP systémů– užším a širším. Prvotní koncept ERP zahrnoval pouze finance, logistiku a personalistiku. Postupným vývojem byl doplněn o jiné části, např. výrobu, sklady, obchod a majetek.

(Mejzlík, 2006, s. 49)

V širším pojetí, tedy jak známe ERP systémy dnes, se k původnímu jádru systému přidávají také další moderní podsystémy, jako je:

- řízení dodavatelsko-odběratelských vztahů,
- řízení vztahu se zákazníky,
- aplikace podporující výkaznictví.

(Tvrdíková, 2008, s. 92)

1.4.3 Klasifikace ERP systémů

V tabulce č. 1 můžeme vidět graficky znázorněnou klasifikaci ERP podle Sodomky a Klčové (2010)

Tabulka 1: Grafické znázornění klasifikace ERP

ERP systém	Charakteristika	Výhody	Nevýhody
All-in-One	Schopnost pokrýt všechny klíčové interní podnikové procesy (řízení lidských zdrojů, výroba, logistika, ekonomika)	Vysoká úroveň integrace, dostačující pro většinu organizací	Nižší detailní funkcionality, nákladná customizace
Best-of-Breed	Orientace na specifické procesy nebo obory, nemusí pokrývat všechny klíčové procesy	Špičková detailní funkcionality, nebo specifická oborová řešení	Obtížnější koordinace procesů, nekonzistentnosti v informacích, nutnost řešení více IT projektů
Lite ERP	Odlehčená verze standardního ERP zaměřená na trh malých a středně velkých firem	Nižší cena, orientace na rychlou implementaci	Omezení ve funkcionality, počtu uživatelů, možnostech rozšíření atd.

(Sodomka, Klčová, 2010, s. 150)

1.4.4 Přínosy a rizika ERP systémů

V dnešní době informačních technologií je důležitý výběr vhodného podnikového systému. Implementace vhodného ERP systému sebou přináší určité výhody. Výhody podle Leona (2014) jsou následující:

- **Integrace informací-** v rámci systému přináší zjednodušení určitých činností, umožňuje také automatickou aktualizaci všech dat v systému,
- **Flexibilita-** ERP systémy umožňují organizacím, aby se pružněji a snáze přizpůsobovaly novým obchodním příležitostem. Funkce umožňují komplexně spravovat několik poboček v rámci podniku. Zvládá také mezinárodní prostředí, např.: cizí jazyk, měna, účetní standardy.

- **Úspora nákladů-** využíváním ERP systémů dochází k redukci nákladů na zpracování transakcí, softwaru, hardwaru a podporu personálu.
- **Zlepšení komunikace-** díky přesným a aktuálním informacím které podnik získává, dochází k lepší snadnější a snadnější komunikaci nejen v rámci společnosti, ale také s úřady a státními institucemi.
- **Zvýšení efektivnosti a kvality-** díky ERP systému společnosti zlepšují efektivitu a kvalitu zákaznických služeb, výroby a distribuce.

(Leon, 2014, s. 35)

Implementací ERP systému podnik nezíská pouze výše zmíněné výhody. Nevýhody, které podniku bývají na první pohled skryté, jsou například tyto:

- **Procesní rizika-** proces začleňování může být zdlouhavý, v jeho průběhu mohou nastat neočekávané problémy s negativním dopadem na společnost.
- **Technologická rizika-** implementace ERP systému klade na podnik vysoké požadavky na technologické vybavení.
- **Implementační náklady-** náklady zahrnující pořizovací cenu softwaru, přenos informací, zaškolení pracovníků a následné náklady na udržování.

(Leon, 2014, s. 37)

1.4.5 ERP systémy na českém trhu

Centrum pro výzkum informačních systémů (CVIS) provádí hodnocení českého trhu ERP již od roku 2000. V letech 2005 až 2011 provedlo CVIS celkové hodnocení českého trhu s ERP. Spolehlivost výzkumu byla založena na kombinaci kvantitativní s kvalitativní formy šetření. Ta funguje na principu sběru údajů od výrobců ERP systémů a spolehlivost měření byla zajištěna definováním kategorie All-in-One a Best-of-Breed ERP systémů. Na druhou stranu bylo potřeba definovat srovnatelné vzorky, v tomhle případě organizace, podle jejich velikosti:

- malé organizace- 10 až 49 zaměstnanců,
- středně velké organizace- 50 až 249 zaměstnanců,
- velké organizace- 250 až 1000 zaměstnanců.

(Sodomka, Klčová, ©, 2012)

Podle uskutečněného průzkumu byly ERP systémy nejvíce úspěšné v malých a středních organizacích, které dávají přednost moderním funkcím ERP systémů před začleňováním zastaralých řešení z důvodu zvyšování konkurenceschopnosti a také budoucího vývoje v oblasti počtu uživatelů systému a podnikových procesů. Dále také musí čelit silícím požadavkům na dodržování termínů dodávek, automatizaci objednávkového cyklu a zajištění komplexních služeb u produktů s vysokou přidanou hodnotou. Z toho pak plynou jejich požadavky na ERP systém, přičemž k těm nejdůležitějším patří podpora řízení procesů v dodavatelském řetězci. (Sodomka, Klčová, ©, 2012)

Tabulka 2: Tržní podíly All-in-One ERP systémů v jednotlivých organizacích v letech 2005 až 2011.

Malé organizace		Středně velké organizace		Velké organizace	
9829 referencí		7324 referencí		3281 referencí	
Helios	29,5%	Helios	22,4%	Helios	30,6%
ABRA G2 - G4	29,2%	ABRA G2 - G4	10,0%	ABRA G2 - G4	17,5%
Altrus Vario	10,6%	Altrus Vario	9,7%	Altrus Vario	11,0%
K2	3,3%	K2	9,6%	K2	8,5%
Money S4 - SS	3,0%	Money S4 - SS	5,1%	Money S4 - SS	3,4%
Byznys ERP	2,8%	Byznys ERP	4,9%	Byznys ERP	3,4%
QI	2,4%	QI	4,4%	QI	2,6%
Orsoft	2,3%	Orsoft	3,5%	Orsoft	2,1%
Ostatní	16,9%	Ostatní	30,4%	Ostatní	20,9%

(CVIS, ©, 2012)

1.5 Účetní a ekonomické systémy

ERP systémy jsou díky svému počtu softwarových modulů velmi rozsáhlým systémem, který si však mohou dovolit pouze velké společnosti. Menší společnosti a podnikatelé k zajištění bezproblémového chodu své činnosti však musí používat informační systémy také. Ty pokrývají menší část rozsahu agendy a jsou určené pro nejdůležitější funkce, jako např. účetnictví a s tím související administrativa (fakturace, sklady, mzdy, daně). Tyto systémy nazýváme ekonomické nebo účetní informační systémy, a to podle rozsahu jejich agendy. (Sodomka, Klčová 2010, s. 238)

Podle Sodomky a Klčové (2010), se ekonomické informační systémy odlišují od ERP systémů v těchto vlastnostech:

- prioritním úkolem je zpracovávat ekonomickou a personální agendu,

- základní orientace nespočívá v cílení na integraci podnikových procesů,
- nejsou vyvíjeny pro práci na architektuře klient/server.

(Sodomka, Klčová, 2010, s. 238-239)

1.5.1 Charakteristika účetního informačního systému

Účetní informační systém je nedílnou součástí každého podnikání. Měl by poskytnout uživatelům včasné informace k pomoci v rozhodování. Účetní informační systémy jsou užitečné při sestavování účetní závěrky, daně, sladění bankovních účtů a generování reportů.

(Thierauf, 2001, s. 91)

Podle R. J. Thieraufa (2001) by měl efektivní účetní informační systém pomáhat managementu těmito moduly:

- **Včasné informace**- včasné informace pomáhají uživatelům a podnikatelům s operativním a strategickým plánováním, jako jsou například: rozpočty, informace o prodeji, mzdy, bankovní odsouhlasení.
- **Pravidelné kontroly**- tyto kontroly zahrnují různá data o rozhodnutích o zásobách. Dobrý účetní systém by měl napomáhat k odhalení podvodů a krádeží.
- **Externí finanční výkaznictví**- jedna z nejdůležitějších vlastností účetního informačního systému, je jeho schopnost získávat a vykazovat informace, které nám pomáhají při sestavování účetní závěrky. Účetní informační systém by měl být schopný vytvořit rozvahu, výkaz zisku a ztráty, cashflow nebo podíl vlastníků v podniku.

(Thierauf, 2001, 91-93)

2 ÚLOHA ÚČETNICTVÍ V INFORMAČNÍM SYSTÉMU

Účetnictví můžeme považovat za aplikaci obecné teorie systémů v ekonomii, jejímž předmětem zkoumání je účetní systém. Hlavním úkolem účetnictví je věrně zobrazit ekonomickou skutečnost účetní jednotky (majetek, pohledávky, závazky, vlastní kapitál, náklady a výnosy) pro majitele, banky, statistické úřady, finanční úřady, zákazníky, veřejnost aj. Ekonomové vidí v účetnictví systém, umožňující podávat věrný obraz skutečnosti, který zajišťuje, aby veškeré informace byly průkazné, správné a úplné. Účetní jej považují za ekonomickou disciplínu, která zachycuje informace o stavu a pohybu majetku a jeho zdrojů, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření účetní jednotky.

(Máče, 2013, s. 13)

2.1 Účetnictví

Účetnictví můžeme tedy chápat, jako systém, který je založen na určitých metodických principech a obecně uznávaných zásadách, podle kterých vedou společnosti své účetnictví, sestavují účetní výkazy a předkládají uživatelům. Účetní zásady představují soubor určitých pravidel a základních principů účetního myšlení, které jsou dodržovány všemi účetními jednotkami při vedení účetnictví a sestavování účetních výkazů. Většina z nich je zapracována do zákona o účetnictví a společně s dalšími účetními principy vytvářejí obecně uznávané účetní zásady, které musí účetní jednotky při vedení účetnictví respektovat a dodržovat. Podle Šteker a Otrusínové (2016) mezi zásady a principy patří např.:

- zásada věrného a poctivého zobrazení,
- zásada neomezeného trvání účetní jednotky,
- zásada nezávislosti účetních období (akruální princip),
- zásada zákazu kompenzace,
- princip podvojnosti,
- princip souvztažnosti,
- princip dokumentace,
- bilanční princip.

(Šteker, Otrusínová, 2016, s. 17)

Výše uvedené zásady musí být splněny v každém případě, mají-li být informace o ekonomické situaci podniku správné, objektivní, průkazné, úplné, srozumitelné a srovnatelné. Z tohoto vyplývá, že hlavním významem účetnictví je jeho informační funkce, kdy výstupy z účetnictví mají velkou informační hodnotu jak pro interní, tak i pro externí uživatele.

(Šteker, Otrusínová, 2016, s. 17)

2.2 Uživatelé účetnictví

Skupiny lidí, kteří jsou více či méně zainteresovaní do určité účetní jednotky se často nazývají tzv. stakeholdeři. Podle Bokšové (2008) dělíme stakeholdery do dvou hlavních skupin. A to externí a interní.

2.2.1 Grafické znázornění dělení uživatelů účetnictví

Tabulka 3: Grafické znázornění dělení uživatelů účetnictví

Uživatelé účetnictví	
Externí	Interní
Investoři	Vlastníci podniku
Banky a jiní věřitelé	Podnikový management
Dodavatelé, odběratelé	Zaměstnanci
Konkurence	
Státní orgány	

(Bokšová, 2008, s. 9)

2.3 Funkce účetnictví

- informační funkce,
- důkazní prostředek při vedení sporů, zejména při ochraně a uznání práv plynoucích ze vztahů mezi věřitelem a dlužníkem,
- je základnou pro vyměřování daňových povinností,
- poskytuje informace pro podnikové a vnitropodnikové rozhodovací procesy nejrůznějšího druhu a časového horizontu,
- je prostředkem, jímž profesionální manažéři „skládají účty“ vlastníkům podniku: jak spravují a ochraňují jim svěřený majetek, a jak úspěšně s ním podnikají.

(Kovanicová, 2012, s. 3)

2.4 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Tento zákon zpracovává příslušný předpis Evropské unie, zároveň navazuje přímo použitelný předpis Evropské unie a upravuje způsob a rozsah vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost, rozsah a způsob zveřejňování informací z účetnictví a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu.

(Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, §1)

2.4.1 Kategorie účetních jednotek

Podle tohoto zákona dělíme účetní jednotky do čtyř skupin, ty jsou následující:

- **Mikro účetní jednotka-** která k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hraničních hodnot:
 - aktiva celkem 9 000 000 Kč,
 - roční úhrn čistého obratu 18 000 000 Kč,
 - průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 10.
- **Malá účetní jednotka-** je ta, která není mikro účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z uvedených hodnot:
 - aktiva celkem 100 000 000 Kč,
 - roční úhrn čistého obratu 200 000 000 Kč,
 - průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50.
- **Střední účetní jednotka-** je ta, která není mikro účetní jednotkou ani střední účetní jednotkou a k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z těchto uvedených hodnot:
 - aktiva celkem 500 000 000 Kč,
 - roční úhrn čistého obratu 1 000 000 000 Kč,
 - průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250.

(Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 1b)

2.4.2 Účetní období

Účetním obdobím je nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, není-li stanoveno jinak. Účetní období se buď shoduje s kalendářním rokem, nebo je hospodářským rokem. Hospodářským rokem je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden. Účetní období bezprostředně předcházející změně účetního období může být kratší

nebo i delší než uvedených dvanáct měsíců. Účetní období při vzniku účetní jednotky v období tří měsíců před koncem kalendářního roku nebo při zániku účetní jednotky v období tří měsíců po skončení kalendářního roku nebo hospodářského roku, může být o příslušnou dobu delší než uvedených dvanáct měsíců.

(Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, §3 odst. 2)

2.5 Vyhlášky k účetnictví

K zákonu o účetnictví ministerstvo financí vydává následující vyhlášky pro jednotlivé typy účetních jednotek. Podle Šteker a Otrusínové (2016) vyhlášky dělíme na tyto:

- **Vyhláška pro podnikatele-** vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.
- **Vyhláška pro banky a jiné finanční instituce-** vyhláška č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi. KB, ČSOB atd.
- **Vyhláška pro pojišťovny-** vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami. Allianz, Kooperativa.
- **Vyhláška pro zdravotní pojišťovny-** vyhláška č. 503/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro zdravotní pojišťovny. VZP
- **Vyhláška pro nepodnikatelské subjekty-** vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.
- **Vyhláška pro vybrané účetní jednotky-** vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. Organizační složky státu.

(Šteker, Otrusínová, 2016, s. 37)

Vyhláška určená pro podnikatele mimo jiné obsahuje:

- rozsah a způsob sestavení účetní závěrky,

- obsahové vymezení některých položek rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přílohy, přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu,
- účetní metody a jejich použití (např. způsob oceňování a odpisování majetku, postup tvorby a použití opravných položek a rezerv, vzájemné zúčtování, způsob výpočtu odložené daně a kurzových rozdílů, způsob přechodu z daňové evidence na účetnictví,
- postup zahrnování účetních jednotek do konsolidačního celku, metody konsolidace, uspořádání, označování a obsahové vymezení položek konsolidované účetní závěrky,
- uspořádání a označování položek rozvahy, položek výkazu zisku a ztráty v druhovém členění, položek výkazu zisku a ztráty v účelovém členění a struktura směrné účtové osnovy.

(Šteker, Otrusínová, 2016, s. 36-37)

2.6 České účetní standardy

Ministerstvo financí, za účelem docílení souladného užívání účetních metod účetními jednotkami podle Zákona o účetnictví, tvorbu a vydává tzv. České účetní standardy. Obsahem těchto standardů je popis účetních metod nebo postup účtování, v tomto obsahu nesmí být rozpor s ustanoveními Zákona o účetnictví a ostatních právních předpisech ani obcházet jejich účel. Použití ČÚS jednotkami se považuje za splnění ustanovení o účetních metodách podle ZU. Pravidla pro tvorbu a vydávání těchto standardů může MF stanovit prováděcím právním předpisem. MF vede registr vydaných standardů. (danarionline.cz, ©, 2008)

České účetní standardy nejsou právní předpis, ale jakési „doporučení“ Ministerstva financí. Jejich používání není závazné ani vynutitelné. České účetní standardy mají nižší právní sílu než Zákon o účetnictví a příslušné vyhlášky, tzn. pokud je některé ustanovení ČÚS v rozporu se Zákonem nebo Vyhláškou, toto ustanovení není vynutitelné a nemělo by být použito. Postup při účtování těchto standardů je nutný z těchto důvodů:

- **Právní bezpečnost-** podle § 36 odst. 1 ZU se užití standardů považuje za plnění ustanovení o účetních metodách podle ZU. To tedy znamená, že kdo se řídí účetními standardy, účtuje podle předpisů.
- **Jednotnost pravidel-** tohle sjednocení pravidel pro vedení účetnictví zlehčuje praxi tím, že lze bez větších problémů přejímat účetní postupy z odlišných účetních jednotek. Účetní mezi sebou snáze komunikují, zjednodušují si školení, odborné texty atd.

- **Uživatelský komfort-** využitím zavedených pravidel, která vymyslel někdo jiný, je v praxi mnohem snazší, než vymýšlet svá vlastní účetní pravidla.

(danarionline.cz, ©, 2008)

2.6.1 Struktura ČÚS

Jednotlivé ČÚS obsahují kromě případných postupů zpravidla následující části:

- **Cíl-** je zde stanoveno, že cílem určitého standardu je stanovit podle ZU a VPU základní postupy při účtování na účtech za účelem docílení souladu. Jsou zde uvedeny také položky rozvahy, kterých se daný ČÚS týká.
- **Obsahové vymezení-** je zde stanoven odkaz na obsahové vymezení příslušného okruhu účtování popsaného v příslušném ČÚS v ZU a VPU.
- **Postup účtování-** uvedeny konkrétní postupy účtování jednotlivých účetních operací, tzn. které účtové skupiny se použijí při účtování těchto účetních operací.
- **Analytické a podrozvahové účty-** jsou zde uvedeny požadavky na analytické účty, tzn. podle jakých kritérií je vhodné analytické účty členit při účtování o jednotlivých složkách majetku a závazku. U některých ČÚS týkajících se jednotlivých okruhů účtování je uvedeno, které skutečnosti je třeba sledovat na podrozvahových účtech (např. evidence závazků, odepsaných pohledávek a pohledávek z leasingu atd.).

(danarionline.cz, ©, 2008)

2.7 Účetní závěrka

Cílem účetní závěrky je podat informace o majetku, závazcích, vlastním kapitálu, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření ÚJ, které jsou užitečné pro uživatele při jejich rozhodování. Účetní závěrka přímo navazuje na účetní uzávěrku.

Účetní závěrka je soubor účetních výkazů a tvoří ji:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- přehled o peněžních tocích,
- přehled o změnách vlastního kapitálu,
- příloha.

Účetní závěrka se sestavuje v peněžních jednotkách české měny a jednotlivé položky se vykazují v celých tisících Kč nebo v milionech Kč.

(Šteker, Otrusínová, 2016, s. 235 a Kovanicová, 2010, s. 357)

2.7.1 Obsah účetní závěrky

Účetní závěrka musí obsahovat:

- obchodní firmu nebo název a sídlo (příp. jméno, bydliště a sídlo),
- identifikační číslo, pokud je má ÚJ přiděleno
- informaci o zápisu do veřejného rejstříku (uváděnou na obchodních listinách),
- právní formu ÚJ (příp. informaci o tom, že ÚJ je v likvidaci),
- předmět podnikání nebo účel, pro který byla ÚJ zřízena,
- rozvahový den, nebo jiný okamžik, k němuž se účetní závěrka sestavuje,
- okamžik sestavování účetní závěrky,
- podpisový záznam statutárního orgánu ÚJ.

(Šteker, Otrusínová, 2016, s. 239)

2.7.2 Druhy účetní závěrky

Podle Kovanicové (2010) se účetní závěrka rozděluje nejprve na dvě varianty, jimiž jsou:

- účetní závěrka vyhotovená v plném rozsahu,
- účetní závěrka vyhotovená ve zjednodušeném rozsahu, nestanoví-li zákon jinak, v tomto rozsahu ji mohou sestavovat ty účetní jednotky, které nejsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

(Kovanicová, 2012, s. 359)

2.8 Účetní doklady

Účetní doklad je průkazný účetní záznam, v něm se zachycuje a ověřuje účetní nebo hospodářská operace. Doklady jsou prvky průkaznosti v účetnictví (zásada objektivit). Účetní doklady jsou povinny účetní jednotky vyhotovovat bez zbytečného odkladu po zjištění skutečnosti, které se jimi zachycují, aby bylo možné určit obsah každého jednotlivého účetního případu. (Šteker, Otrusínová, 2016, s. 28)

Podle Šteker a Otrusínové (2016) musí účetní doklady obsahovat:

- obsah účetního případu a jeho účastníky označení účetního dokladu,
- označení účetního dokladu,
- peněžní částku, nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádřené množství,
- okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem vyhotovení dokladu,
- podpis osob, které zodpovídají za účetní případy a vyhotovení dokladů.

(Šteker, Otrusínová, 2016, s. 28)

2.8.1 Členění dokladů

Doklady dělíme do tří skupin, první z nich je podle druhu účetního dokladu.

- doklady o zásobách (příjemka, skladová karta, výdejka),
- doklady o dodávkách (faktura, dodací list),
- doklady o pracovních mzdách (mzdové karty, mzdové listy),
- doklady o dlouhodobém majetku (karta DM, zápisy do užívání a zápisy o vyřazení)
- doklady o platebním styku (hotovostní- výběr hotovosti, bezhotovostní- výpis z účtu).

Druhá skupina je dělení dokladu podle počtu dokumentovaných případů.

- jednotlivé (zachycují jedinou hospodářskou operaci),
- sběrné (shrnují více jednotných účetních dokladů, zachycující stejnorodé hospodářské operace do jednoho dokladu).

Třetí a poslední skupina je podle místa jejich vzniku.

- vnější (externí)- mají vztah k okolí podniku (pokladní doklady, faktury)
- vnitřní (interní)- mají vztah k účetním případům, které se uskutečnily pouze vevnitř podniku (mzdové listy, příjemky).

(Müllerová, Šindelář, 2016, s. 57-58)

3 ZÁKLADY VEDENÍ ÚČETNICTVÍ

3.1 Technika v účetnictví

Na začátku dvacátého století se objevují první fakturovací a účtovací stroje, které přispěly k efektivnímu vývoji účetní soustavy v dané účetní jednotce. Neobdobnou výhodou, byla nižší časová náročnost spočívající v urychlení zpracování účetních dat. Účtovací a fakturovací stroje byly zhruba od druhé poloviny dvacátého století nahrazovány počítači, jejichž objev byl obrovským milníkem do technologie vedení účetnictví.

(Janhuba, 2005, s. 156)

3.2 Etapa mechanizace účetnictví

Mechanizace účetnictví se vyznačuje stabilním používáním účtovacích a fakturovacích strojů, které pracovaly na základě spojení psacího stroje s počítačovým zařízením. Cílem bylo převést účetní záznam do podoby elektronicky čitelné a zpracovatelné přímo strojem. Tyto stroje byly nahrazeny děroštitkovými stroji, ty přinesly značný pokrok pro techniku zpracovávání účetnictví. K výhodám patřila možnost použití jednoho údaje pro více seříděných výstupů, a významné zrychlení práce. Na druhé straně, tato technika vyžadovala řadu organizačních opatření a v procesu tvorby účetních záznamů přibyl další posun- převod dat do děrných štítků a kontrola správnosti děrování.

(Janhuba, 2005, s. 156-157)

3.3 Etapa automatizace účetnictví

„Automatizace účetnictví přináší do technologie vedení účetnictví mnoho zásadních změn, které zasahují nejen oblast forem a technik vedení účetnictví, ale mnohdy ovlivňují i samotné metody a předmět účetnictví, případně mění způsob jejich uplatňování. Podstatná část tohoto vlivu se projevuje v oblasti zabezpečení právní průkaznosti účetnictví vedeného na počítači a je tedy formulována v právních předpisech upravujících vedení účetnictví.“ (Mejzlík, 2006, s. 22)

Nová možnost vedení účetnictví s sebou ale také přináší nové problémy, kterými jsou podle Mejzlíka (2006) tyto:

- **Ztráta dat a přístupu k nim-** ztráta dat způsobená živelnou katastrofou, odcizením, nebo technickým selháním systému. Zmíněné technické selhání může způsobit velké

ekonomické škody s rozsahem odvíjejícím se od oboru a velikosti činnosti podniku. Před těmito riziky se dá chránit zálohováním dat, nebo zdvojením prvků počítačového systému, jako je hardware nebo server.

- **Neautorizovaný přístup k datům**- riziko znamenající přístup k datům osobou, která k dané činnosti nemá oprávnění. Vyšší riziko spojené s užitím těchto počítačů spočívá v tom, že pachatel nemusí být takovému činu osobně přítomen. Proti této hrozbě se dá chránit softwarovou a hardwarovou ochranou dat.
- **Porušení integrity dat**- Riziko související se správností a spolehlivostí algoritmů programů, jež účetní data zpracovávají. Je důležité dodržovat všechny účetní principy a zásady, a tím byla zajištěna důvěryhodnost a poctivost výstupních informací. Prvkem zabezpečujícím integritu dat je transakční zpracování.

(Mejzlík, 2006, s. 45-48)

3.4 Legislativní úprava požadavků na vedení účetnictví v elektronické podobě

3.4.1 Zákon č. 563/1992 Sb., o účetnictví

Možnost vést účetnictví na počítači opřenu o legislativní ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který nabyl účinnosti 1. ledna 1992, byla průlomovým bodem ve vedení účetnictví tehdy pouze v tištěné podobě. Zákon tedy nově umožňoval využít prostředky výpočetní a jiné techniky přímo pro vedení účetnictví. Účetním jednotkám byl nadále stanovena povinnost vést.

(Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

V roce 2002 byla vydána novelizace zákona. Novela účinná od 1. ledna 2002 přinesla v oblasti využití počítačů zrušení pojmu „účetní písemnost“, a zavedení nového pojmu „účetní záznam“.

(Mejzlík, 2006, s. 26-27)

Poslední novelizace zákona z roku 2004 se dosavadního využití počítačů ve vedení účetnictví nedotkla. Nadále je užíván pojem účetní záznam, jehož bližší popis najdeme v § 4 odst. 10 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že

účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů. Účetní záznamy jsou přitom data, která jsou nositeli informací týkajících se předmětu účetnictví nebo jeho vedení. Paragraf dále stanovuje techniku vedení účetnictví, a to způsobem, že umožňuje účetním jednotkám při vedení účetnictví použít technických prostředků, nosičů informací a programového vybavení společnosti. Zákon tímto paragrafem však pouze umožňuje využití možností spojených s technickou formou účetních záznamů.

(Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ FIRMY

V této kapitole se zmíním o vybrané firmě, kde jsem vytvořil svou bakalářskou práci. Zmíním se o základních informacích a přiblížím produkty této firmy.

4.1 Informace o firmě

Společnost byla založena společenskou smlouvou ze dne 28. 7. 1997 a vznikla dne 1. 1. 1998 zápisem do obchodního rejstříku.

V průběhu roku 2001 byla společnost přejmenována na CNM textil s.r.o., aby název lépe vystihoval podstatu činnosti společnosti. V roce 2002 došlo k transformaci společnosti na akciovou společnost pro vyšší transparentnost. Rovněž v tomto roce se společnost personálně propojila s prádelnou lnu firmou Vrsan s.r.o. se sídlem ve Vrbně pod Pradědem.

V roce 2005 tato společnost Vrsan ukončila aktivní činnost a začala likvidovat svá aktiva. V roce 2006 byla tato likvidace prakticky ukončena a v roce 2007 fúzovala s mateřskou společností ASKARIS a.s., jež je ve 100% vlastnictví CNM textil a.s.

V současné době společnost zaměstnává 101 zaměstnanců, z toho 2 řídící zaměstnanci. Firma disponuje výrobním závodem v Oskavě v okrese Šumperk, kde pracuje většina zaměstnanců, a velkoobchodním skladem v Bašce, kde se nachází ředitelství firmy.

Společnost vlastní také řadu certifikátů, osvědčující její ekologickou kvalitu výroby. Tkaniny je možno užít ve zdravotnictví, nebo pro děti do 3let. Certifikáty jsou české (TZU Brno) a mezinárodní (OEKOTEX).

Obrázek 1: Organizační schéma firmy

Při pohledu na organizační schéma firmy vidíme, že podnik se dělí na 2 závody, v čele stojí vždy Ředitel. Přístup do informačního systému X.is mají všichni pracovníci, ne však každý má pravomoce zde něco měnit.

- **Předseda představenstva a ředitelé** jsou hlavními pozorovateli. Nemají sice pravomoce něco měnit, ale veškeré schválení a důležité změny jdou fyzicky přes ně.
- **Závod Oskava** je výrobní část podniku, a spadá pod správu jejího ředitele. Krom dělníků, kvalitářů a technologů všichni jsou nějak spjati a musí své změny vykazovat v informačním systému.
- **Závod Baška** je administrativní část podniku. Sídlí zde předseda představenstva, tudíž to lze považovat za ředitelství. Krom vzorkářky v sekci Prodej ČR a SR, která jediná nepracuje s informačním systémem, každý pracovník v tomhle závodě používá X.is, ať už jako prodejce pro kontrolu splatnosti svých faktur, tak účetní při platbách bance.

4.2 Obchodní směr firmy

Společnost CNM textil a.s. se zabývá potiskem, barvením, bílením a jiným zušlechťováním bavlněných, lněných, polyesterových a směsových tkanin. CNM textil a.s. také nakupuje režné tkaniny, které prochází výrobním procesem. Mají široký výběr dezénů a barev. Realizuje také prodej hotových výrobků, jako jsou ručníky, osušky a utěrky.

Technologickou vymožeností ve výrobě, je ink-jetová velkoformátová tiskárna. Ta tiskne na bavlněné tkaniny reaktivními inkousty s velmi vysokou kvalitou. Po závěrečných úpravách je hotová metráž, která je hlavním prodejním sortimentem společnosti.

Společnost vyrábí:

- tkaniny pro zdravotnictví,
- pracovní kepry,
- tisky, ložní, trenkoviny, zástěroviny,
- vojenský program,
- lněné tkaniny,
- strečové kepry.

4.3 Představení informačního systému X.is

Ještě než se pustíme do hodnocení X.isu, bylo by dobré říct, že informační systém X.is nepatří mezi tzv. ERP systémy o kterých píšu v teoretické části. Na stránce č. 13 v teoretické části můžeme vidět základní moduly, které by měl každý ERP systém mít. Systém X.is tyto moduly buď nemá a jdou zakoupit, nebo sama firma CNM textil, a.s. je nepoužívá.

Informační systém X.is je informační systém od výrobce AF-BiT. Firma se specializuje hlavně v databázových systémech, jako další činnosti jde uvést:

- správa počítačových sítí,
- prodej a servis tiskáren,
- prodej a servis PC a jeho komponentů.

X.is je tzv. „databáze na klíč“, to znamená, že k základním funkcím lze požádat dodavatele, aby systém naprogramoval tak, aby seděl danému podniku. Tuto možnost využívá právě firma CNM textil, a.s., která si systém naprogramovala tak, aby byl pro ni přehledný, efektivní a srozumitelný.

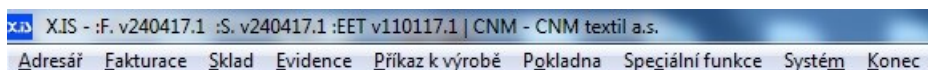
V dalších kapitolách je vidět jak tento „upravený“ systém funguje.

5 DOSAVADNÍ VYUŽITÍ INFORMAČNÍHO SYSTÉMU V PODNIKU

V informačním systému X.is je zboží řešeno skladovým hospodářstvím, tzn. veškeré vstupy a výstupy jsou zde řešeny příjemkami nebo výdejkami na kartu daného materiálu nebo zboží. Ty vyhotovuje skladník nebo prodejce, tedy obchodník zařizující tento obchod.

Po přihlášení uživatelským jménem a heslem do X.isu se nám otevře úvodní stránka. V základním menu můžeme najít odkazy přesměřující nás např. na:

- **Adresář**- nalezneme zde seznam a kontakt interních uživatelů, dodavatelů, nebo odběratelů.
- **Fakturace**- zde nalezneme šablony pro vydané faktury, faktury přijaté, nebo již vydané faktury čekající na zaplacení. Odkaz používají hlavně prodejci.
- **Sklad**- méně používaný odkaz. Systém X.is ačkoli dokáže zpracovávat různé pokyny.
- **Evidence**- v této sekci mohou ekonomové a účetní nahlížet na soustavy potřebné pro kontrolu splatnosti faktur, vyjždění faktur nutných k zaplacení.
- **Pokladna**- systém X.is sice tuto nabídku vlastní, ale potřebný modul firma CNM nemá. Tudíž mzdové náklady se v systému vůbec neřeší.

Obrázek 2: Základní menu informačního systému

Firma CNM nevyužívá úplně všechny funkce, které X.is nabízí, např. co se týče osobních nákladů (převážně mzdy), ty jsou řešeny v účetním systému Premier, přestože se dají řešit i v programu X.is.

Na přiložené výdejce můžeme vidět, co všechno musí vyhotovovatel vyplnit.

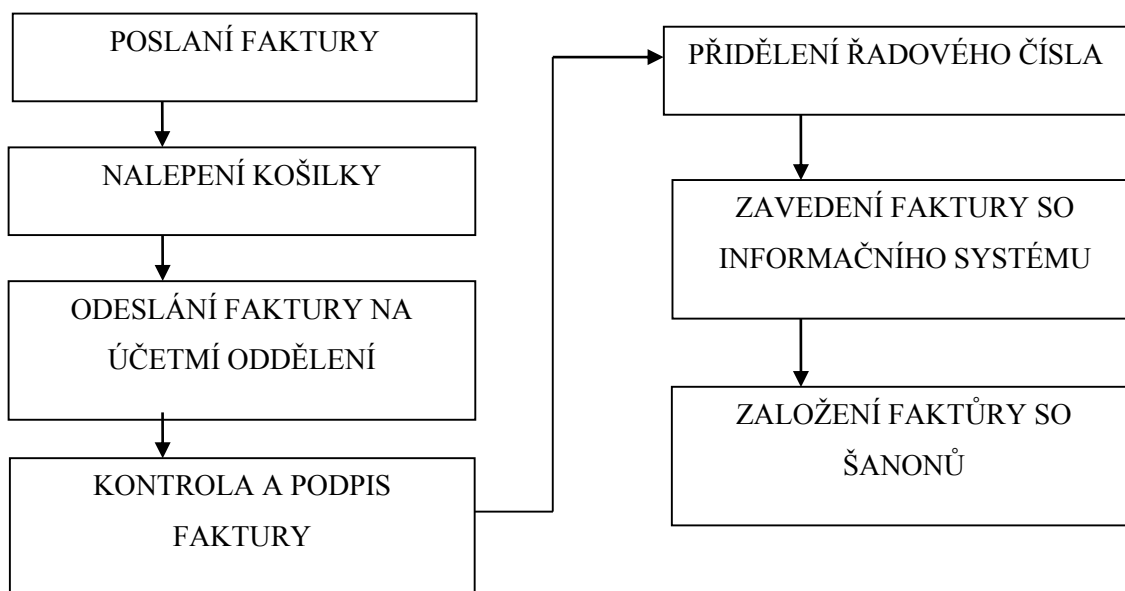
Obrázek 4: Ukázka výdejky

➤ **Číselná řada-**
zde se zadává závod, ze

kterého je výdejka vyplňována.

- **Číslo výdejky/objednávky-** záleží na podniku.
- **Katalog-** z jaké části skladu se výdejka bere (např. materiál, zboží).
- **Slevy-** mohou být různé (množstevní, odběratelská, akční).

5.2 Využití systému u dodavatelů

Obrázek 5: Využití systému u dodavatelů

Dodavatelské faktury podnik dělí na 2 druhy. První druh faktur přichází do závodu v Oskavě, jsou to faktury za příjem materiálu, zboží, nebo údržby, tzn. faktury týkající se pouze tamějšího závodu. Podle daných pravomocí fakturu zodpovědní pracovníci pošlou přes e-mail do ředitelství v Bašce s přiloženým souhlasem a podpisem, že daná faktura souhlasí s odvedenou prací a dohodnutou cenou na objednávce. V Bašce přijde faktura do účtárny, kde s ní pracuje paní, která má na starosti vystavování faktur. Nalepí jim tzv. košilku, a pošle fakturu na účetní oddělení, kde jsou faktury zkontrolovány a odsouhlaseny, že jsou v pořádku po

formální a obsahové stránce. Následuje podpis zodpovědného pracovníka, nebo ředitele závodu v Bašce. Poté jim účetní přidělí řadové číslo a jsou zavedeny do informačního systému.

Ú Č E T N Í D O K L A D

Za měsíc.....2017

Číslo dokladu

TEXT	X		X	KČ
tkaniny		Baška		
služba		Oskava		
náhradní díly				
doprava				
energie		OO		
zprostředkování		OD		
chemikálie		MO		
šablony		BD		
ostraha		BZ		
mzdová práce		IJ		
investice				
CLO + cel. Služby				
režie				
jiné - popiš				

Datum předání účtárně: _____ Datum: _____

Schválil: _____ Zaúčtoval: _____

Obrázek 6: Ukázka košilky

Druhý druh faktur se týká závodu v Bašce, tedy ředitelství. Zde celý koloběh s přijatou fakturou probíhá úplně stejným způsobem. Místo potvrzení z Oskavy potvrzení uděluje ředitel z Bašky. Oba druhy faktur jsou také jednou za čas zakládány do šanonů.

Obrázek 7: Zakládání přijaté faktury do informačního systému

Údaje z faktur si poté hlavní účetní pomocí tzv. převodových můstků přetáhne podle svých potřeb z informačního systému do systému účetního, tím je dříve zmíněný software Premier. Kde kontroluje jejich správné zaúčtování a přiřazení.

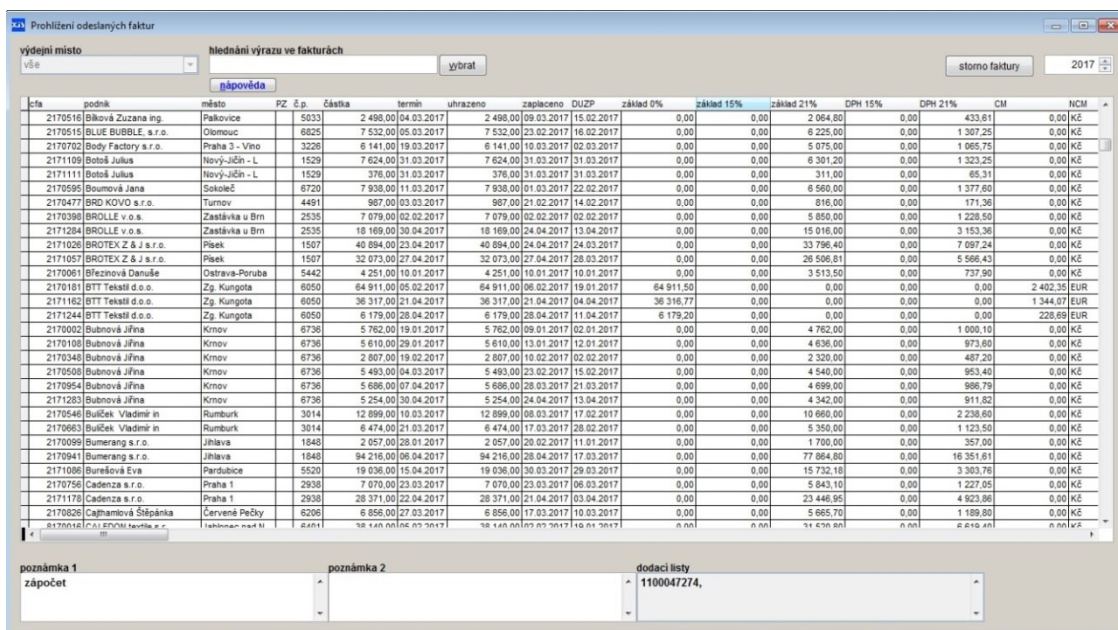
Platby dodavatelských faktur jsou prováděny tak, že hlavní účetní si každé ráno vyjede „Statistiku nesplacených faktur“, na této statistice vidí, které faktury mají splatnost do pěti, třiceti, šedesáti, nebo devadesáti dní. Po označení příslušných nejzazších faktur, systém X.is z nich udělá seznam, který se automaticky vytiskne a uloží do počítače, jde hlavní účetní za ředitelem společnosti. Ten odsouhlasí faktury, které se mají zaplatit. Hlavní účetní tedy znovu použije program X.is, ve kterém upraví označení faktur s nejkratší dobou splatností podle rozhodnutí ředitele. Díky převodovým můstkům si opravený a znovu uložený soubor přetáhne do internetového bankovníctví, kde jej pošle ke zpracování a zaplacení.

5.3 Operace vykonávané obchodníky

S daným systémem pracuje v rámci společnosti několik oddělení. Jedním z těchto oddělení je „Prodej ČR a SR“.

Prodejci jsou v podniku 4. Mají rozdělené své působnosti do tzv. regionů. Každý region zahrnuje i část zahraničních firem. Mezi jejich pracovní náplň patří:

- **Správné vyhotovení objednávky/výdejky-** Na základě objednávky musí prodejce vyhotovit tzv. výrobní příkaz. Ten musí obsahovat přesná data: materiál, typ úprav se zbožím, množství a nejdůležitější je termín odběru (ten však musí být potvrzený výrobou, že je možný). Výrobní příkaz se řeší v systému X.is.
- **Kontrola splatnosti faktur svých odběratelů-** tato kontrola se provádí každé ráno. Tento seznam splatnosti faktur je přístupný každému prodejci v systému, ten si tak může každý den kontrolovat, jestli už jeho odběratel zaplatil, nebo ne.

číslo	podnik	město	PZ	č.p.	částka	termín	uhrazeno	zaplacené	DUZP	základ 0%	základ 15%	základ 21%	DPH 15%	DPH 21%	CM	NCM	
2170516	Bílá Zuzana ing.	Pakovice	5033		2 498,00	04.03.2017	2 498,00	09.03.2017	15.02.2017	0,00	0,00	2 064,80	0,00	0,00	433,61	0,00	Kč
2170515	BLUE BUBBLE s.r.o.	Olomouc	6825		7 532,00	05.03.2017	7 532,00	23.02.2017	16.02.2017	0,00	0,00	6 225,00	0,00	0,00	1 307,25	0,00	Kč
2170702	Body Factory s.r.o.	Praha 3 - Vlna	3228		6 141,00	19.03.2017	6 141,00	10.03.2017	02.03.2017	0,00	0,00	5 075,00	0,00	0,00	1 065,75	0,00	Kč
2171109	Botoš Julius	Nový Jičín - L	1529		7 624,00	31.03.2017	7 624,00	31.03.2017	31.03.2017	0,00	0,00	6 301,20	0,00	0,00	1 323,25	0,00	Kč
2171111	Botoš Julius	Nový Jičín - L	1529		376,00	31.03.2017	376,00	31.03.2017	31.03.2017	0,00	0,00	311,00	0,00	0,00	65,31	0,00	Kč
2170595	Boumová Jana	Skoleč	6720		7 938,00	11.03.2017	7 938,00	01.03.2017	22.02.2017	0,00	0,00	6 560,00	0,00	0,00	1 377,60	0,00	Kč
2170477	BRD KOVO s.r.o.	Turnov	4491		987,00	03.03.2017	987,00	21.02.2017	14.02.2017	0,00	0,00	816,00	0,00	0,00	171,36	0,00	Kč
2170398	BROLLE v.o.s.	Zastávka u Brn	2535		7 079,00	02.02.2017	7 079,00	02.02.2017	02.02.2017	0,00	0,00	5 850,00	0,00	0,00	1 228,50	0,00	Kč
2171284	BROLLE v.o.s.	Zastávka u Brn	2535		18 169,00	30.04.2017	18 169,00	24.04.2017	13.04.2017	0,00	0,00	15 016,00	0,00	0,00	3 153,36	0,00	Kč
2171026	BROTEX Z & J s.r.o.	Písek	1507		40 894,00	23.04.2017	40 894,00	24.04.2017	24.03.2017	0,00	0,00	33 796,40	0,00	0,00	7 097,24	0,00	Kč
2171057	BROTEX Z & J s.r.o.	Písek	1507		32 073,00	27.04.2017	32 073,00	27.04.2017	28.03.2017	0,00	0,00	26 506,61	0,00	0,00	5 566,43	0,00	Kč
2170081	Březnová Danuše	Ostrava-Poruba	5442		4 251,00	10.01.2017	4 251,00	10.01.2017	10.01.2017	0,00	0,00	3 513,50	0,00	0,00	737,90	0,00	Kč
2170181	BTT Tekstil d.o.o.	Zp. Kungota	6050		64 911,00	05.02.2017	64 911,00	06.02.2017	19.01.2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 402,35	EUR	
2171162	BTT Tekstil d.o.o.	Zp. Kungota	6050		36 317,00	21.04.2017	36 317,00	21.04.2017	04.04.2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 344,07	EUR	
2171244	BTT Tekstil d.o.o.	Zp. Kungota	6050		6 179,00	28.04.2017	6 179,00	28.04.2017	11.04.2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	228,89	EUR	
2170022	Butnová Jiřina	Křmlov	6736		5 762,00	19.01.2017	5 762,00	09.01.2017	02.01.2017	0,00	0,00	4 762,00	0,00	0,00	1 000,10	0,00	Kč
2170108	Butnová Jiřina	Křmlov	6736		5 610,00	29.01.2017	5 610,00	13.01.2017	12.01.2017	0,00	0,00	4 636,00	0,00	0,00	973,60	0,00	Kč
2170348	Butnová Jiřina	Křmlov	6736		2 807,00	19.02.2017	2 807,00	10.02.2017	02.02.2017	0,00	0,00	2 320,00	0,00	0,00	487,20	0,00	Kč
2170505	Butnová Jiřina	Křmlov	6736		5 493,00	04.03.2017	5 493,00	23.02.2017	15.02.2017	0,00	0,00	4 540,00	0,00	0,00	953,40	0,00	Kč
2170954	Butnová Jiřina	Křmlov	6736		5 686,00	07.04.2017	5 686,00	28.03.2017	21.03.2017	0,00	0,00	4 699,00	0,00	0,00	986,79	0,00	Kč
2171283	Butnová Jiřina	Křmlov	6736		5 254,00	30.04.2017	5 254,00	24.04.2017	13.04.2017	0,00	0,00	4 342,00	0,00	0,00	911,82	0,00	Kč
2170546	Buřák Vladimír in	Rumburk	3014		12 899,00	10.03.2017	12 899,00	08.03.2017	17.02.2017	0,00	0,00	10 660,00	0,00	0,00	2 238,60	0,00	Kč
2170963	Buřák Vladimír in	Rumburk	3014		6 474,00	21.03.2017	6 474,00	17.03.2017	08.02.2017	0,00	0,00	5 350,00	0,00	0,00	1 123,50	0,00	Kč
2170999	Bumerang s.r.o.	Jihlava	1848		2 657,00	28.01.2017	2 657,00	20.02.2017	11.01.2017	0,00	0,00	1 700,00	0,00	0,00	357,00	0,00	Kč
2170941	Bumerang s.r.o.	Jihlava	1848		94 216,00	06.04.2017	94 216,00	28.04.2017	17.03.2017	0,00	0,00	77 884,80	0,00	0,00	16 351,61	0,00	Kč
2171086	Burešová Eva	Pardubice	5520		19 036,00	15.04.2017	19 036,00	30.03.2017	29.03.2017	0,00	0,00	15 732,18	0,00	0,00	3 303,76	0,00	Kč
2170756	Cadenza s.r.o.	Praha 1	2938		7 070,00	23.03.2017	7 070,00	23.03.2017	06.03.2017	0,00	0,00	5 843,10	0,00	0,00	1 227,05	0,00	Kč
2171178	Cadenza s.r.o.	Praha 1	2938		28 371,00	22.04.2017	28 371,00	21.04.2017	10.04.2017	0,00	0,00	23 446,95	0,00	0,00	4 923,86	0,00	Kč
2170826	Čajmanová Štěpánka	Červená Pečky	6206		6 856,00	27.03.2017	6 856,00	17.03.2017	10.03.2017	0,00	0,00	5 665,70	0,00	0,00	1 189,80	0,00	Kč

Obrázek 8: Kontrola splatnosti faktur pro obchodníky

V okénku můžeme pozorovat číslo faktury a obchodní jméno odběratele. Prodejce si zde kontroluje, kolik činí celková částka faktury a její jednotlivé nejbližší splátky i s datem a daní. Tento seznam se aktualizuje každé ráno, je tedy nanejvýš aktuální. Odběratel na základě komunikace s odběratelem urguje zaplacení daných částek přesně, neboť někdy jsou výdeje zboží ze skladu podmíněny předčasnou zálohou, nebo již úplnou úhradou.

- **Veškerá komunikace s odběratelem-** prodejce zodpovídá za svůj region. Do této náplně spadá i komunikace s odběratelem v jakékoliv situaci, např.: při zpoždění dodávek nebo jejich placení. Při komunikaci s prodejcem je důležitý systém X.is pro případné dodatky. Jestli je veškerý materiál nebo zboží dostupné na skladě, v opačném případě kdy by mohlo být, nebo kdy bude dodávka hotova, kdy připravena k odběru.

- **Statistika k fakturaci-** prodejce si v systému X.is může najít taky údaje o počtu splněných příkazů, slevy které byly odběrateli poskytnuty, „manko“ způsobené slevami. Pro přesnost údajů se na pokyn prodejců k vystavené výdejce vystavuje faktura. Pro zahraniční obchod se určuje roční kurz zahraniční měny, ten je v průběhu roku neměnný.

NCM	kurz	Datum OD	Datum OD
	0,00000	02.05.2017	02.05.2017
Ncm	Kurz	Datum_od	Datum_do
▶ CZK	1,00000	01.01.2017	31.12.2017
USD	25,63900	01.01.2017	31.12.2017
EUR	27,02000	01.01.2017	31.12.2017
	0,00000	03.02.2017	03.02.2017
USD	24,82400	01.01.2016	31.12.2016
EUR	27,02500	01.01.2016	31.12.2016
CZK	1,00000	01.01.2016	31.12.2016
	0,00000	01.04.2016	01.04.2016
	0,00000	02.03.2016	02.03.2016
USD	22,83400	01.01.2015	31.12.2015
EUR	27,72500	01.01.2015	31.12.2015

Obrázek 9: Ukázka ročních kurzů

Roční kurz je ve společnosti používán z několika důvodů:

- méně náročnější administrace,
- menší obrat u finančních nákladů a výnosů,
- vyrovnanější finanční výsledek hospodaření.

Prodejce jako post ve firmě je tedy každodenní uživatel informačního systému X.is. .

5.4 Ekonom

Druhým oddělením je „Ekonom“. V podniku je pouze jeden. Na rozdíl od prodejců, pracuje s X.isem napůl, společně s účetním systémem Premier, který firma používá. Jako hlavní úkoly ekonoma v podniku jsou:

- **Kontrola změn ve fakturaci-** tento úkon probíhá jednou měsíčně, ekonom si v systému X.is najede na fakturaci z minulého měsíce, kde kontroluje, jestli k nějakým změnám došlo, z jakého důvodu a kdo údaje změnil.

změny v odeslaných fakturách				stornované odeslané faktury				
č.faktury	celkem s DPH	pův.celkem s DPH	rozdíl	počet změn	datum	čas	uživatel	PC
2170841	36654,00	36654,35	-0,35	1	10.03.2017	12:41:29	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170846	74606,00	74606,00	0,00	3	10.03.2017	13:04:10	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170849	3510,64	3525,97	-15,33	1	13.03.2017	10:25:17	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170878	571,00	574,36	-3,36	1	15.03.2017	06:59:43	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170775	13823,19	13823,19	0,00	1	15.03.2017	09:06:48	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170916	52813,00	52813,25	-0,25	1	17.03.2017	08:33:53	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170942	968,00	968,00	0,00	1	20.03.2017	08:53:30	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170860	31507,28	31654,26	-146,98	1	21.03.2017	13:15:50	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170371	-660,72	-1516,00	855,28	3	22.03.2017	09:21:30	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2170967	665,56	665,56	0,00	1	22.03.2017	12:25:05	Zárubová Iveta	PC-IVETA # iveta
2170983	1176,58	1108,58	68,00	2	22.03.2017	12:33:20	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2171022	138167,00	138167,30	-0,30	1	24.03.2017	12:15:44	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
8170079	349,00	349,00	0,00	1	24.03.2017	12:43:15	Zárubová Iveta	PC-IVETA # iveta
2171029	4444,06	4444,06	0,00	1	27.03.2017	11:14:21	Zárubová Iveta	PC-IVETA # iveta
2171028	1480,35	1054,35	426,00	1	27.03.2017	12:15:59	Zárubová Iveta	PC-IVETA # iveta
2171074	-174,30	-174,30	0,00	1	29.03.2017	09:08:16	Zárubová Iveta	PC-IVETA # iveta
8170082	136096,00	136096,00	0,00	1	29.03.2017	09:55:39	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2171087	-628,00	-628,00	0,00	1	29.03.2017	13:26:18	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2171139	5832,47	5908,82	-76,35	3	03.04.2017	10:49:13	Zuzana Maxová	PC-ZUZANA # zuzana
2171146	5600,00	5600,00	0,00	1	03.04.2017	12:35:10	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2171139	5832,47	5908,82	-76,35	3	03.04.2017	14:21:04	Zuzana Maxová	PC-ZUZANA # zuzana
2171171	44929,00	44928,55	0,45	1	04.04.2017	14:00:35	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2171173	5227,60	5227,60	0,00	1	05.04.2017	09:33:34	Zuzana Maxová	PC-ZUZANA # zuzana
2171176	5990,50	5790,50	200,00	1	05.04.2017	10:58:01	Zuzana Maxová	PC-ZUZANA # zuzana
2171207	-4038,00	-4038,00	0,00	1	07.04.2017	09:45:17	fakturace	UCETNI2-PC # julia2
2171247	7599,86	7429,86	170,00	1	11.04.2017	13:46:45	Zárubová Iveta	PC-IVETA # iveta
2171249	162,40	163,87	-1,47	1	12.04.2017	07:24:50	fakturace	UCETNI2-PC # julia2

Obrázek 10: Kontrola oprav ve fakturaci

- **Měsíční přehledy-** další z funkcí ekonomy je poskytování měsíčního, nebo čtvrtletního přehledu odběratelů akcionářům společnosti. Kontroluje tak změny v odběratelských fakturách a snaží se nalézt problémy, pokud se nějaké vyskytnou, a snaží se to prezentovat akcionářům. Tuto funkci X.is zvládá pouze do okamžiku porovnání. Ekonom si tedy najede na statistiky z minulého měsíce nebo čtvrtletí, vytiskne a poté až porovnává. X.is tuto funkci vůbec neumí.
- **Kontrola účetního a skladního stavu-** touto funkcí vlastně ekonom kontroluje, jestli je manko, nebo přebytek na skladě. Zajímavé je, že tuto činnost vykonává pouze v účetním softwaru Premier. I přesto, že stav na skladě se v X.isu aktualizuje díky skladníkům, ekonom kontroluje pohyby v systému Premier.

5.5 Finanční a mzdová (hlavní) účetní

Třetím důležitým střediskem kde se X.is používá je finanční a mzdová účetní, v jedné osobě je to také hlavní účetní. Ta spolupracuje s X.isem hlavně co se týče finančních operací, jak jsem již nahoře zmínil mzdové operace se nemůžou provádět v X.isu ale v účetním softwaru Premier.

- **Kontrola splatnosti-** hlavní účetní si každé ráno najede do informačního systému X.is. Zde si najede do sestavy nesplacených faktur. Systém X.is sám dokáže seřadit

faktury které mají nejdřívější datum splatnosti. Tyhle faktury se dělí na pěti, třiceti, šedesáti a devadesáti denní lhůty do splatnosti. Po označení příslušných faktur systémem X.is vytvoří balíček, který se uloží do užívaného počítače a zároveň vytiskne. S vytisknutým papírem jde hlavní účetní za ředitelem závodu Baška. Ten jí odsouhlasí, které faktury se mají zaplatit. Upravený seznam faktur účetní znovu uloží a poté nahraje do internetového bankovníctví. Banka se stará o zbytek.

- **Celní kontrola-** tato kontrola se provádí ve dvou programech, nejdříve v programu X.is, kde si účetní vyjede seznam přijatých a vydaných faktur v rámci evropské unie. Tento seznam se opět uloží díky systému X.is a poté se nahraje do celního programu InstatDesk. Program InstatDesk projede správnost a kontrolu přiložených dat a poté připraví a zašle hlášení pro Intrastat.
- **Bankovníctví-** v systému X.is si účetní vyjede každý měsíc stav pohledávek a závazků, který poté posílá příslušné bance. Zde je velmi důležité datum. Daná operace se provádí z důvodu úvěrového řízení podniku, Firma CNM textil, a.s. v poslední době řeší vlivem příznivých okolností spíše pohledávky.
- **Kontrola účtování-** při kontrole faktur vydaných nebo přijatých, si hlavní účetní kontroluje taky správnost zaúčtování. Veškeré účty jsou zafixovány na ID v systému. Každému ID náleží jedna účetní operace.

Na ukázce můžeme vidět, že ke každé účetní operaci můžeme zaznačit i speciální odvod DPH, nebo odvod Cla. Každé ID odpovídá pouze té účetní operaci, která nějak souvisí s činností podniku ať už v Oskavě, nebo v Bašce.

ID	SU	AU	středisko	DPH spec.režim	DPH CLO	text
1	112	115				Adjust.materiál- OSKAVA skl.83
4	111	200				Celní služby, doprava - NM
6	131	200				Celní služby, doprava - NZ
5	111	200			✓	Celní služby, Doprava materiál
7	131	200			✓	Celní služby, Doprava zboží
150	512	100	02			Cestovné - BAŠKA
203	112	510				CO - šablony skl.88
8	111	200				CO - Materiálu
9	111	205				CO- Materiálu-chemie,barviva
12	131	200				CO- Zboží
13	112	515				CO-Adjust.mat.-OSKAVA
196	111	208				CO-Materiál-skl.chemie INK-JET(skl.80)
204	501	120	05			DM - šablony nové - OSKAVA
176	388	100				Dohadné účty aktivní
154	389	100				Dohadné účty pasivní
15	112	565				Doprava - Dřevní štěpka-OSKAVA
170	501	250	05			Drobný dlouh.majetek-Oskava-INK-JET
17	501	230	05			Drobný hm.majetek - OSKAVA
20	501	200	02			Drobný hmotný majetek - BAŠKA
21	112	165				Dřevní štěpka - OSKAVA
24	502	100	02			Elektrická energie - B
25	502	105	05			Elektrická energie - O
205	668	100	05			Finanční výnosy - skonto - OSKAVA
28	548	900	02			Haléřové vyrovnání - BAŠKA
29	548	905	05			Haléřové vyrovnání - OSKAVA
210	315	801				Kompenzace ČSOB.
163	563	100	02			Kurzová ztráta - BAŠKA
164	563	100	05			Kurzová ztráta - OSKAVA
195	111	108				Materiál - sklad chemie INK-JET(skl.80)

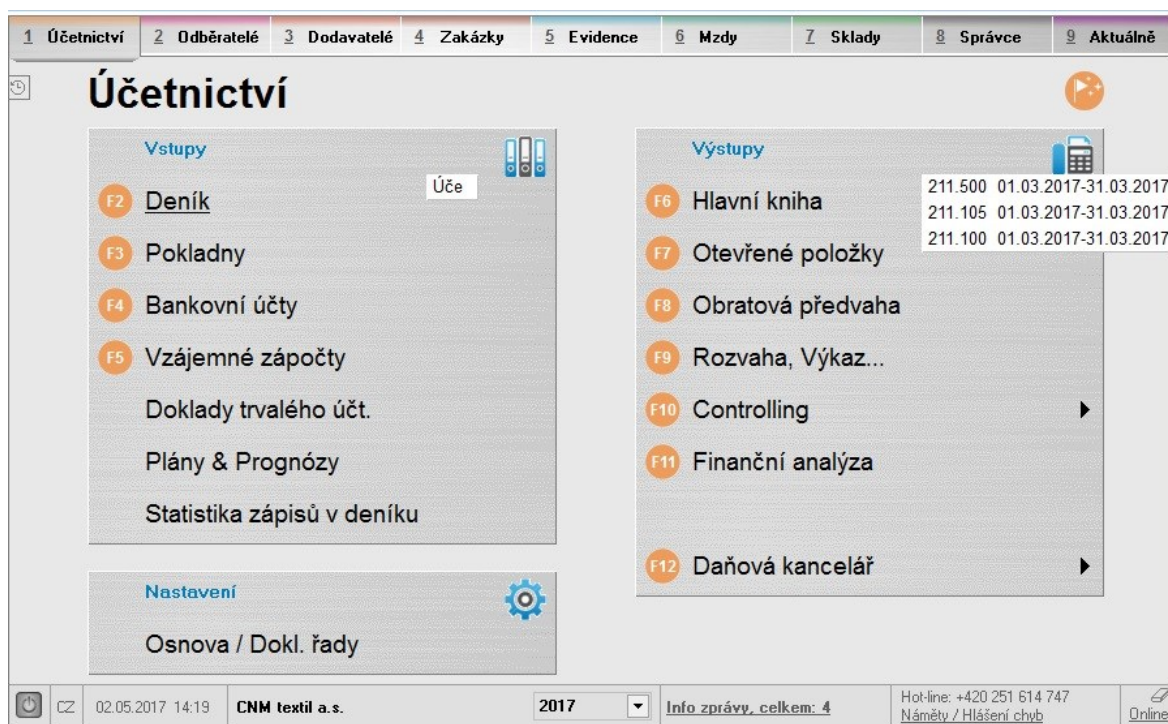
Obrázek 11: Nabídka příslušných účetních operací

5.6 Účetní program Premier

Jak jsem již psal v teoretické části, důležitou součástí podnikových informací a kontrol, jsou i účetní podnikové systémy. Ty slouží pro přesnější informace z hlediska účetního a daňového. Firma CNM textil, a.s. používá Premier, který z velké části doplňuje nebo nahrazuje moduly, které informační systém X.is nedokáže zpracovat.

Stejně jako u X.isu, i do Premieru se firemní zaměstnanci přihlašují pod svým uživatelským jménem a heslem pro bezpečnost a kontrolu kdo danou operaci vytvořil. Ne však všichni mají přístup. Jedinými uživateli programu jsou hlavní účetní, ekonom a ředitel závodu v Bašce a Oskavě.

Ve firmě CNM textil, a.s. se Premier používá především pro mzdové náklady a pro veškeré operace s pokladnou.

Obrázek 12 Ukázka hlavního menu v programu Premier

Program Premier je mnohem lépe zabezpečen tím, že uživatelské jméno má přesně dané pravomoce správcem sítě.

Hlavní účetní pracuje v programu s:

- **Mzdovými náklady-** před výplatním dnem si hlavní účetní najede do záložky „Mzdy“. Zde si najede na seznam zaměstnanců, a skontroluje že každému zaměstnanci byla propočítána mzda. Poté stejně jako v X.isu tak i tady si najede na vybrané zaměstnance, z těch utvoří program Premier tzv. skupinu. Skupina se uloží do počítače a vytiskne se. Hlavní účetní tedy opět musí jít za ředitelem závodu v Bašce a čeká na jeho schválení. Po potvrzení ředitelem upravený soubor opět aktualizuje v počítači a pomocí převodového můstku nahraje do internetového bankovníctví. Banka k danému dni pošle peníze.
- **Omluvená absence/nemocenská-** ačkoli se to bere jako samozřejmost k prvnímu úkonu, řeší se nemocenská nebo absence v úplně jináčím tabulce. Hlavní účetní musí najet na záložku mzdy a potom na podzáložku nemocenská. Získá přístup do databáze všech pracovníků, kde sice vidí kdy a proč zaměstnanec chyběl, ale ve výměru mzdy to ještě není potvrzené. Až když účetní potvrdí, že absence nebo nemocenská souhlasí s příslušnou mzdou. Najede do záložky mzdy a pokračuje ve výměru.

- **Pokladna-** v systému Premier se řeší každá operace, která se týká pokladny v obou podnicích. Pokladna je rozdělena do dvou hlavních závodů a potom ještě do tří měn, se kterými nejčastěji podnik platí. Může to být záloha na pracovní cestu, vyrovnání zálohy, zaplacení hotově, a nebo kontrola stavu peněžních prostředků.

Zkratka	Popis	Asociace MD/Dal
P02 16	EUR - Pokladna Baška EUR příjem	211.500 / . (EUR)
P05 54	Pokladna Oskava - Kč příjem	211.105 / .
PO1 126	Pokladna Baška - Kč příjem	211.100 / .
V02 7	EUR - Pokladna Baška EUR výdej	. / 211.500 (EUR)
V05 394	Pokladna Oskava - Kč výdej	. / 211.105
VO1 341	Pokladna Baška - Kč - výdej	. / 211.100

938

Obrázek 13 Ukázka pokladny v Premieru

Na přiložené ukázce můžeme vidět i návod jak správně zaúčtovat pohyb v jednotlivých pokladnách podniku.

Výhodou v Premieru je, že stejně jako X.is i on se může propojit s bankovníctvím, a tudíž šetří práci při přetahování položek k zaplacení.

6 ANALÝZA SYSTÉMU NA ZÁKLADĚ ZÍSKANÝCH POZNATKŮ

V této kapitole se budu věnovat poznatkům získaných z rozhovorů s danými pracovníky. Shrnu výhody i nevýhody podle osob, jež úzce spolupracují s oběma systémy.

6.1 Výhody informačního systému X.is

Jak jsem již psal na úvod, systém X.is se neřadí mezi tzv. ERP systémy. Je to databáze na klíč, která se upravuje pomocí dodatečných modulů nebo pro hlavní potřeby firmy která si jej objednává.

Výhody informačního systému X.is jsou tedy:

- **Skladová evidence na míru**- program v základní výbavě opravdu slouží jen pro základní potřeby podniku jako je např. skladová evidence. V programu si můžeme nalézt veškerý materiál nebo zboží, kterým podnik disponuje. Můžeme zde nalézt poslední úpravy, nové příjemky, nové výdejky nebo pohyb zboží ze dvou různých skladů v rámci podniku. Tímto se práce usnadňuje a zlepšuje se tak i koloběh informací v rámci podniku. Veškeré informace jsou také zaznačeny, kdo daný příkaz zadal.
- **Evidence „na míru“**- systém se dá naprogramovat tak, aby danému podniku a všem pracovníkům, kteří s ním pracují, vyhovoval. Sama firma CNM textil, a.s. si podle sebe upravila takřka celý systém. Za zmínku stojí případ s ink-jetovou tiskárnou. Ta je technologickou novinkou, která s původními funkcemi systému vůbec nedokázala pracovat. Po upravení systému je tiskárna připojená na software firmy, díky kterému se dá přes tiskárnu „komunikovat“ se skladem, a díky tomu je materiál přímo posílán k tiskárně.
- **Dokoupitelné moduly**- i když se dá systém upgradovat, stále není ještě úplný a na některé funkce potřebuje mít nainstalované moduly. Jedním z takových modulů je třeba „prodej a marketing“. Aby systém X.is dokázal vynaložit integrovanou podporu pro správu zákazníků, řízení prodejních aktivit a marketingu, je nutné dokoupit modul u výrobce.
- **Spárování s internetovým bankovníctvím**- usnadnění práce při placení dodavatelských faktur. Soubor faktur se uloží do počítače, a po schválení ředitelem, se upravený soubor nahraje do internetového bankovníctví. Banka se postará o vyplacení.

6.2 Nevýhody informačního systému X.is

Klady sebou nesou i různé nevýhody. Informační systém X.is, který není považován za jeden z ERP systémů které nyní používá většina vyspělých firem, jich má dost. Některé, které se dají změnit, upravit nebo jsou nezměnitelné.

- **Drahé dokoupitelné moduly-** určitě je výhoda, že se dá základní verze i rozšiřovat, velká nevýhoda je ale to, že každý dokoupitelný modul je velice drahý a ne všechny firmy jsou schopny do něj investovat. Může to být z pohledu nepotřebnosti nebo z velké finanční částky vynaložené na jeho zakoupení. Plus můžeme přičíst ještě časové náklady z pohledu zaškolení pracovníků pro jeho užívání.
- **Nekonkurenceschopnost ani při upgradu-** ačkoliv tedy můžeme zakoupit další moduly pro lepší vybavenost systému, ani při plné vybavenosti se systém X.is nepokládá za plnohodnotný systém. Firmy v poslední době řeší přes svůj informační systém skladové řízení, lidskou personalistiku, sledování výroby apod. Systém X.is ani při úplném upgradu modulu „Řízení lidských zdrojů“ se nedokáže porovnávat třeba se systémem Helios, který je považován za nejpoužívanější ERP systém na trhu (viz. Tabulka č.2).
- **Nekomplexní pohled na ekonomiku podniku-** informační systém X.is neumí poskytnout všeobecný ekonomický přehled podniku. Dále také není schopen provádět komplexní pohled na efektivní finanční operace. Dále také neumí spolupracovat s hlavní knihou, účetním deníkem a celkově účetnictvím. Dlouhodobý majetek systému X.is nic neříká.
- **Dost fyzické práce-** přestože některé funkce systému X.is práci hodně zjednodušují, najde se i tak dost administrativní práce, kterou je nutno vykonat osobně. Chůze mezi jednotlivými odděleními by se určitě dala využít efektivněji.
- **Marketing-** v systému sice můžeme vést seznam odběratelů, ale co se týče jejich integrované podpory, nebo zobrazování vztahu mezi jednotlivými odběrateli, dodavateli a zaměstnanci zde nenajdeme vůbec.
- **Nepřehlednost-** X.is nepatří mezi jednoduché programy. Na užívání programu se také podepisuje fakt, že některé statistiky, tabulky a různá vyhodnocení jsou těžko k naleznutí a ani každodenním užíváním se nepřehlednost nezlehčuje.

6.3 Hodnocení účetního softwaru Premier

Účetní systém Premier s kterým jsem pracoval, mi přišel jako lepší varianta systému X.is. Ačkoli se tyto programy nedají porovnávat kvůli odlišnosti zaměření obou systémů. Většina pracovníků, která pracuje s oběma systémy se nezávisle na sobě shodla, že lepší variantou by pro ně byla ta, jež by zahrnovala přesun X.isu do Premieru. Systém Premier mě zaujal hned několika funkcemi, jež se mi pro podnik zdály velice přínosné.

- **Přehlednost-** systém Premier byl velice přehledný a jednoduchý na ovládání. Co se týče pokladen, které jsem ukazoval již dříve, byl Premier rozříděný podle jednotlivých měn a dále podle příjmů a výdejů.
- **Základní vlastnosti-** velkou výhodou byly základní vlastnosti účetního systému. Premier už na začátku obsahoval např.: základní účetní operace, připravené pravomoci pro uživatele, nebo dokázal spravovat řízení skladových operací. Na rozdíl od X.isu, který musel být nastaven.
- **Spolupráce s účetnictvím-** Premier, jakožto účetní systém to samozřejmě obsahovat musí, co mě však zaujalo, bylo snadné nastavení systému tak, aby si po příkladovém vyplnění hlavní knihy a účetního deníku dokázal brát informace už sám.
- **Skladové řízení-** při nedostatku určitého zboží, materiálu nebo dezénu podnik udělá upomínku, tak aby mohl nově příchozí uživatel reagovat na jeho doplnění. Některé ERP systémy dokonce samy komunikují s dodavatelem, nebo jsou schopni vystavit objednávku.
- **Upomínky na změny-** systém Premier dokáže ukázat každému nově příchozímu uživateli, jaké změny proběhly od jeho posledního hlášení a taky kdo je vykonal.
- **Bezpečnost-** pracovníci si také velice pochvalovali, že podle rozdělených pravomocí mají jako jediní přístup k věcem, které spravují. Pokud tedy nejsou povolené pravomoci k úpravě mezd, nemáte k nim žádný přístup.
- **Kontrola účetního a skladového stavu-** přehled o manku, přebytku nebo jiných diferencích v těchto dvou stavech probíhá jen a pouze v systému Premier.
- **Přesun do Premieru-** většina pracovníků vlivem stálosti práce nechtěla moc o změnách nebo přesunech z jednoho systému do druhého slyšet. Sami ale přiznali, že se jim Premier zamlouvá vlastnostmi mnohem více a spíše by chtěli aby se veškerá administrace podniku přesunula právě do něj a ne no informačního systému X.is.

7 NAVRHNUTÍ ZMĚN SYSTÉMU NA ZÁKLADĚ ZÍSKANÝCH POZNATKŮ PRO LEPŠÍ CHOD SPOLEČNOSTI

V průběhu praxe a psaní bakalářské práce jsem měl možnost poznat firmu CNM textil, a.s. jak pracuje, jak řeší své pohledávky a závazky a v první řadě jak používá svůj informační systém, v jejím případě X.is. Při pozorování některých zaměstnanců při práci, jsem si všiml několika věcí, které by se daly dělat jinak a tím firmě ušetřit čas, zefektivnit koloběh informací ve firmě, zefektivnit výrobní procesy.

Informační systém X.is nepatří zdaleka do skupiny ERP systémů, dnes nejpoužívanějších interních systémů vůbec. V základní výbavě má jen pár funkcí, a ani při úplném upgradu nedosahuje potřebných funkcí a modulů, jako třeba Správu lidských zdrojů. Systém X.is má sice dokoupitelné moduly, které podniku můžou místy ulehčit práci, ale jejich zakoupení je drahé a případné zaučení zaměstnanců drahé časově. Navíc, ne všechny podniky jsou ochotny zaplatit tuto peněžní a časovou ztrátu, protože jak již bylo napsáno, ani úplné zakoupení modulů nevystihne to, co ERP systémy musí umět v základu.

Velkou výhodou systému je jeho funkční flexibilita, tzv. databáze na klíč. Ano, systém X.is si může jednotlivé moduly a funkce upravit tak, aby vyhovoval danému podniku např.: v řízení skladových zásob, nebo ve schválení platebních příkazů. Jedná se sice o drobnosti, ale i malé drobnosti můžou vést ke zlepšení ekonomického zdraví podniku.

Informační systém X.is je určitě svými výhodami k prospěchu podniku, ale jeho nevyužití v plném rozsahu a značný počet nevýhod mě vede k doporučení vynechat celý systém X.is v rámci podniku. Podle mého názoru by se systém X.is neoplatil ani po upgradu a investici do něj by „splácel“ dlouho. Stále by totiž měl nevýhody, např.:

- nekomplexnost informací,
- drahá investice,
- dost práce „navíc“ (docházky po podniku, ruční souhlas ředitele),
- stále chybějící funkce a moduly nutné pro ERP systémy (marketing, podpora prodeje, správa obchodních vztahů, ekonomické efektivní řízení podniku).

Po vyslechnutí názorů od zaměstnanců a projetí znovu všech výhod, nevýhod a jednotlivých vlastností obou systémů, existují z mého pohledu dvě možnosti jak zefektivnit podnik.

První možnost je pořízení kompletně nového informačního systému, který se bude buď řadit přímo mezi ERP systémy, nebo se jeho jednotlivými funkcemi jim bude více podobat než

dosavadní informační systém X.is a účetní systém Premier dohromady. Tato možnost má velkou výhodu.

- **Posun podniku nahoru-** podnik by se využíváním ERP systému stal více konkurenceschopný, získával by lepší interní a externí informace, a zefektivnilo by se fungování podniku díky modulům nového ERP systému.

Tato možnost se podle mého jeví však velmi draze ze dvou důvodů.

- **Finanční náročnost-** při dosavadním neefektivním využití dvou systémů, které firmě podle slov ředitele závodu „stačí“, by implementace úplně nového systému stála víc, než by si firma přála investovat.
- **Časová náročnost-** výběr vhodného systému a zaučení zaměstnanců na dokonalé používání systému by mohlo trvat dva až tři měsíce v optimistickém hledisku. Za tuto dobu může ekonomické zdraví podniku efektivní metodou velmi stoupnout.

Druhá možnost se jeví z mého pohledu jako levnější, rychlejší a přijatelnější volba pro podnik CNM textil, a.s., a to přesun celého informačního systému X.is do programu Premier. Hlavně výhody účetního systému Premier jako:

- přehlednost systému,
- jednoduchost ovládání,
- provázanost s účetnictvím,
- komplexnost informací,
- efektivnost řízení,

mě vedou k tomuto závěru. Účetní systém Premier sice taky není jeden ze systémů ERP, ale při stávajícím, nebo možném budoucím efektivnějším užíváním, by se těmto systémům dokázal více vyrovnat než samotný systém X.is. Firmě CNM textil, a.s. by pomohl hlavně v oblastech jako:

- zlepšení koloběhu informací v rámci podniku jako celku (tedy i mezi jednotlivými závody)
- zefektivnění výrobních příkazů a větší přehled o výrobních procesech,
- ušetření času, zejména v rámci obchůzek po podniku (nehledě na ušetření času stráveném při hledání nového systému)
- finanční nenáročnost téhle možnosti (díky většině informací už uložených v systému),

- ušetření práce „navíc“.

Tímhle doporučením však podniku ukazují pouze jinou možnost „řízení podniku“, která je z hlediska přiložených výhod a nevýhod dle mého efektivnějším stylem řízení. Obsahuje také komplexnější přehled pro interní a externí zájmové skupiny, ušetření části práce a v neposlední řadě i spokojenost zaměstnanců, kteří systém Premier upřednostňují před systémem X.is.

ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce je Analýza informačního systému ve vybraném podniku ve vazbě na vedení účetnictví. Téma informačního systému je aktuální pro drtivou většinu společností, které díky informačnímu systému řídí podnik. Informační systémy představují komplexní správu společnosti, která ovlivňuje úspěšnost podnikání společnosti. Pokud by společnost neměla informační systém, který i usnadňuje komunikaci v rámci podniku, je těžké hovořit o ní, jako o konkurenceschopné.

Cílem práce, bylo zjištění aktuálního využití informačního systému ve společnosti CNM textil, a.s. díky analýzy daného využití.

V teoretické části byly za použití odborné literatury a internetových zdrojů zabývajících se problematikou informačních systémů zpracovány teoretické poznatky týkající se řešené problematiky. V práci byl vymezen pojem informační systém a jejich členění. Dále jsem se zabýval jeho vedením, využitím a také členěním. Dále je v práci popsán z literárních zdrojů rozdíl mezi informačním systémem a ekonomickým softwarem. Závěr teoretické části je věnován účetnictví jako samostatný nástroj pro sledování hospodaření podniku.

V úvodu praktické části jsem charakterizoval vybraný podnik. Je zde popsán jeho technologický proces, obchodní směr, historie, současný vývoj a jeho organizační struktura. Následovala analýza dosavadního využití na základě interních zdrojů společnosti. Zjišťoval jsem jeho využití v rozdílných odděleních podniku, jeho návaznost na účetnictví a poskytování komplexních informací v rámci podniku.

V druhé kapitole praktické části jsem srovnal výhody a nevýhody prozatímního využívání jednak informačního a jednak ekonomického softwaru, jelikož ani jeden z nich není využíván naplno a oba dva se používají k odlišným činnostem. Srovnával jsem také efektivitu tohoto užívání napůl.

Posledním bodem praktické části je navrhnutí změn týkajících se nalezených možností týkajících se zefektivnění dosavadních dvou systémů, nebo naopak nalezení nového.

V souladu s cílem bakalářské práce, který byl v úvodu práce stanoven, byla v teoretické části vymezena východiska problémové oblasti a v praktické části provedena analýza dosavadního využití zvoleného informačního systému X.is a ekonomického systému Premier, a to formou pozorování jeho vlivu na vedení účetnictví zvoleného podniku. Následně bylo na

konkrétní společnosti CNM textil, a.s. podrobněji rozebráno jejich jednotlivé a společné využití X.isu a Premieru a dále zhodnocen a doporučen návrh řešení pro efektivnější využití daných systémů.

Bakalářská práce byla pro mě přínosem, díky ní jsem měl možnost nahlédnout do interního řízení podniku, účetnictví a zjistit tak lépe jak funguje řízení středního podniku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BASL, Josef a Roman BLAŽÍČEK. 2012 *Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti*. 3., aktualiz. A dopl. Vyd. Praha: Grada, 323 s. Management v informační společnosti. ISBN 978-80-247-4307-3

BOKŠOVÁ, Jiřina. *Základy účetnictví I*. 2008. Vyd. 1. Praha: Tribun EU, 103 s. ISBN 8073996189

GÁLA, Libor, Jan POUR a Zuzana ŠEDIVÁ. 2015. *Podniková informatika: Počítačové aplikace v podnikové a mezipodnikové praxi*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 240 s. ISBN 978-80-247-9918-6.

JANHUBA, Miloslav. 2007. *Základy teorie účetnictví*, 2. upravené vydání. Praha: Oeconomica, 195 s., ISBN 978-80-245-1268-6

KOVANICOVÁ, Dana. 2012. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha: Trizonia, 403 s. ISBN 978-80-7273-169-5

LEON, Alexis. 2010. *Enterprise resource planning*, 3e. New Delhi: Tata McGraw-Hill, ISBN 978-93-83286-65-2

MEJZLÍK, Ladislav. 2006. *Účetní informační systémy: využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 173 s. ISBN 80-245-1136-3

MÜLLEROVÁ, LIBUŠE a Michal ŠINDELÁŘ. 2016. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing, 208 s. ISBN 802719072X

RÁBOVÁ, Ivana. 2008. *Podnikové informační systémy a technologie jejich vývoje*. Vyd I. Praha: tribun EU, 139 s. ISBN 8073995999

SODOMKA, Petr a Hana KLČOVÁ. 2010. *Informační systémy v podnikové praxi: Petr Sodomka, Hana Klčová*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 501 s. ISBN 978-80-251-2878-7

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. 2016. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, Prosperita firmy., 288 s. ISBN 978-80-271-0048-4

THIERAUF, Robert J. 2001. *Effective business intelligence systems*. 1st ed. London: Quorum Books, 370 s. ISBN 1567203701

TVRDÍKOVÁ, Milena. 2008. *Aplikace moderních informačních technologií v řízení firmy: nástroje ke zvyšování kvality informačních systémů*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 173 s. ISBN 978-80-247-2728-8

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Co je ERP systém, 2011. *Erp-systemy.cz* [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://erp-systemy.cz/co-je-erp-system/>

České účetní standardy, 2008. *Danarionline.cz* [online]. 2008 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d3589v4890-ceske-ucetni-standardy/>

Český trh ERP zrychlil růst, 2012. *Systemonline.cz* [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.systemonline.cz/erp/cesky-trh-erp-zrychlil-rust.htm>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČÚS	České účetní standardy
DM	Dlouhodobý majetek.
ERP	Enterprise resource planning.
MRP I	Material requirements planning
MRP II	Manufacturing resource planning
IS	Informační systém.
ZU	Zákon ú účetnictví.
VPU	Vyhláška pro podnikatele.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Organizační schéma firmy	34
Obrázek 2: Základní menu informačního systému	36
Obrázek 3: Využití systému u odběratelů	37
Obrázek 4: Ukázka výdejky	38
Obrázek 5: Využití systému u dodavatelů	38
Obrázek 6: Ukázka košilky	39
Obrázek 7: Zakládání přijaté faktury do informačního systému	40
Obrázek 8: Kontrola splatnosti faktur pro obchodníky	41
Obrázek 9: Ukázka ročních kurzů	42
Obrázek 10: Kontrola oprav ve fakturaci	43
Obrázek 11: Nabídka příslušných účetních operací	45

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Grafické znázornění klasifikace ERP	17
Tabulka 2: Tržní podíly All-in-One ERP systémů v jednotlivých organizacích v letech 2005 až 2011.	19
Tabulka 3: Grafické znázornění dělení uživatelů účetnictví	22

SEZNAM PŘÍLOH